

Gayrimenkullerin zekatı

Soru: Kirada otururken bir ev satın aldım ve bir arsaya da ortak oldum. Sahip olduğum bu gayrimenkullerin zekatını nasıl hesaplamalıyım?

Cevap

Zekat; asli ihtiyaçları (ev, ev eşyası, araba vb.) ve borçları dışında nisap miktarı mala sahip olan, akıl-baliğ her müslümana farz olan mali bir ibadettir.¹ Zekat verilecek malda aranan şartlardan birisi de malın artma potansiyeline sahip(nâmi) olmasıdır.² Bu sebeple zekat; altın ve gümüş, ticari mallar, sâime hayvanlar(yılın yarısından fazlasında otlayarak beslenen büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar³), topraktan çıkan ürünler ve madenler olmak üzere beş farklı kalemden gerekir. Zira sayılan bu sınıfların herbiri artma potansiyeline sahip mallardır. Kişinin asli ihtiyacının dışında sahip olduğu ev ve arsası ise artma potansiyeline sahip mallardan değildir.⁴ Bu sebeple kişi ne kadar ev veya arsaya sahip olursa olsun bunlardan zekat gerekmez. Ancak ev ve arsa alım satımı yapıyor ya da ev ve arsaları ticaret niyetiyle alıyor, bunların kıymeti de nisap miktarına ulaşıyorsa bu mallar zekat kalemlerinde zikredilen ticaret malları kategorisinde değerlendirilir.⁵ Bu durumda alındıktan bir sene sonra bu gayrimenkullerin piyasa değeri üzerinden zekatı verilmelidir. Buna göre bir kişinin 20 tane kiraya verdiği dairesi olsa dairelerin zekatını vermezken, satmak üzere aldığı bir tane dairesi olsa, kıymeti nisap miktarına ulaşıyorsa üzerinden bir yıl geçmesi durumunda zekatını vermesi gerekir.

1. Ebü'l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti'l-mübtedî* (Sind: el-Büşra, 2021), 1/297.
2. Ahmed b. Muhammed b. İsmâîl ed-Dûkâtî et-Tahtâvî, *Hâşiye 'alâ Merâkı'l-felâh* (İstanbul: Daru'l-Hanefiyye, 2018), 2/624.
3. Heyet, *el-Fetâva'l-Hindiyye* (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 2014), 1/238.
4. el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti'l-mübtedî*, 1/299.
5. Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddü'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2015), 3/221.